

Onze Nieuwe Toekomst vzw

Werken op de gewone arbeidsmarkt

**ONTmoetingsdagen
Werk aan de Winkel**

Onze Nieuwe Toekomst vzw is een beweging van, voor en door mensen met een verstandelijke beperking.

We willen met onze beweging vooral laten zien dat we mensen zijn met eigen mogelijkheden.

We willen het onrecht bestrijden en onze mensenrechten verdedigen.

We zijn op de eerste plaats mensen net als alle anderen op onze wereld. We hebben wél verstand van zaken.

- We weten heel goed welke dingen we goed kunnen.
- We weten heel goed welke dingen we niet goed kunnen.
- We zijn zo slim om zelf ondersteuning te vragen en te krijgen van andere mensen en van elkaar.
We vragen niet zo maar aan iedereen ondersteuning.
Er is een band van vertrouwen nodig.

We willen gezien worden als sterke mannen en vrouwen.

We willen naar buiten komen als fiere mensen.

INHOUD

WAT VIND JE ALLEMAAL IN DIT BOEKJE?

Wie heeft allemaal meegewerkt aan dit boekje?

1. Wat is werken op de gewone arbeidsmarkt?

De wet

2. Twee fotoverhalen

Je zal 2 fotoverhalen vinden.

Het eerste verhaal is van Koen Standaert.

Koen werkt bij een “tuinarchitect”.

Het tweede verhaal is van Michel Haverals.

Michel werkt op de drukkerij van het “Ministerie van Vervoer en Mobiliteit”.

3

3. Tien pijlers over goed werk

Hier vind je onze 10 pijlers voor goed werk.

Het zijn 10 punten die we belangrijk vinden op ons werk.

Je vindt bij elk punt voorbeelden van Michel Haverals, Koen Standaert en Patrick Schelfhout.

Bij elke peiler kan je een voorbeeld over je eigen werk schrijven, of kan je jouw eigen gedacht zeggen!

4. Ten slotte

Ten slotte lees je iets over de stappen die je kan zetten als je een job op de gewone arbeidsmarkt wil.

Wie heeft allemaal mee gewerkt aan dit boekje?

Michel Haverals

Kernlid

Patrick Schelfhout

Kernlid

Ann Fiems

Coach

Dries Cautreels

Coach

Samen zijn wij de werkgroep Loon naar Werk.

Voor de fotoverhalen kregen we hulp van Koen Standaert, Hans Couchez, Erik Vriamont en Griet Roets - waarvoor dank je wel.

1. Wat is werken op de gewone arbeidsmarkt?

In dit boekje hebben we het over
'werken op de gewone arbeidsmarkt'.

Je hebt dan een "gewone" job.

Je wordt betaald én behandeld zoals elke andere werknemer.

Maar er wordt ook rekening gehouden met je beperking.

5

Je verdient geld voor het werk dat je doet.

Wij zeggen daarom 'Loon Naar Werk'.

Je verdient geld volgens de job die je doet en niet volgens je beperking.

Op school kan je een diploma of een getuigschrift halen
waarmee je aan de slag kunt.

Je doet dan het werk waarvoor
je geleerd hebt.

Als je geen diploma hebt
of je hebt niet veel
aan je diploma,
kan je bij enkele diensten
gaan aankloppen.

Bij het maken van dit boekje hebben we dan ook gezocht welke diensten je kunnen helpen.

Want de stap naar een gewone job is een grote stap.

Begeleiding en hulp kan je dan goed gebruiken.

Je kan naar de **VDAB** stappen in je buurt.

Je hebt de **Diensten voor Arbeidstrajectbegeleiding**.

Die werken samen met **Centra voor Gespecialiseerde Voorlichting bij Beroepskeuze**.

Je kan ook een opleiding volgen voor een job die je wil doen op een Centrum voor Beroepsopleiding.

1. De VDAB of Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling

is de dienst waar iedereen die op zoek is naar een job altijd terecht kan.

Maar als persoon met een beperking kan je ook naar een dienst die speciaal voor jou werkt.

2. Dat is een Dienst voor Arbeidstrajectbegeleiding.

Deze lange naam wordt vele keren afgekort tot een ATB-dienst.

Hier kan je terecht wanneer je op zoek bent naar werk.

Het is eigenlijk de toegangspoort

voor mensen met een beperking op zoek naar werk.

Als je door die poort bent gegaan, helpen mensen je om werk te zoeken.

Dat gaat in 3 stappen:

1. Eerst wordt er geluisterd naar wat jij wil en wordt er bekeken welke job je wil. Soms kunnen ze je ook naar een Centrum voor Gespecialiseerde Voorlichting bij Beroepskeuze doorsturen om beter te weten wat je goed kan en wat niet zo goed en om samen met jou een goede keuze te kunnen maken.

2. Samen wordt dan gezocht welke stappen je best zet om een job te vinden.

3. Als je dan samen een werk gevonden hebt, volgt de ATB-dienst je een tijd. Er wordt dan gekeken of alles bijvoorbeeld goed gaat op je werk.

Het woord traject in Arbeidstrajectbegeleiding betekent de hele weg. Je wordt dus begeleid bij de hele weg die je aflegt om werk te zoeken!

De ATB-dienst kan je ook doorzenden naar een Centrum voor Beroepsopleiding.

Daar kan je het werk dat je wil doen ook echt leren.

Je krijgt er een opleiding
en je wordt er begeleid bij je werk.

3. In dit Centrum voor Beroepsopleiding krijg je een opleiding voor de job die jij wil.

Ook hier gaat alles in enkele stappen!

1. Samen met jou wordt er eerst bekeken welke job je wil. Je kiest dat zelf!

2. Dan begin je met je opleiding. Je leert het werk waarvoor je gekozen hebt en je oefent dat al. Je kan dus al echt de handen uit de mouwen steken, en zo kan je merken of je nog steeds vindt dat je een goed werk gekozen hebt.

3. Dan wordt er gezocht naar een plaats waar je kan beginnen te werken.

4. Bij de start van een nieuwe job kan het centrum je nog altijd helpen en raad geven aan jou of je baas.

In het laatste deel van dit boekje vind je:

- de adressen van deze diensten
- hoe deze diensten werken
- verdere informatie

De wet

Als je werkt op de gewone arbeidsmarkt, wordt je als een gewone werknemer bekeken. Je krijgt dan ook een gewoon werkcontract dat jij en je werkgever moeten ondertekenen. Je bent dan **in dienst**.

Er bestaat ook een **loonkostsubsidie**.

Dat wil zeggen dat je baas een deel van jouw loon terugbetaald krijgt. Als bazen iemand met een beperking aannemen, kunnen ze meestal zo'n loonkostsubsidie krijgen. Zo wordt je baas aangemoedigd om je aan te nemen. Want het kan zijn dat je door je beperking je werk bijvoorbeeld wat trager doet. Of dat je wat extra hulp nodig hebt. Je baas wordt hier dan voor vergoed.

8

Bijvoorbeeld:

Als iemand een muur kan schilderen op 4 uur, maar jij schildert die muur op 3 uur, dan wordt je baas betaald voor dat extra uur dat jij nodig hebt. Het uur dat jij langer moet werken krijgt je baas dus terugbetaald.

Zo kunnen mensen die een beperking hebben ook op hun eigen tempo werken op een gewone arbeidsplaats. En zo doet je baas ook geen "verlies" omdat het werk bijvoorbeeld wat trager gaat.

2. Fotoverhalen

9

KOEN STANDAERT
werkt betaald bij
TUINARCHITECT Jan Mortier (Aalter)

Verhaal samengesteld door
Erik Vriamont, Dries Cautreels & Griet Roets

IK BEN KOEN STANDAERT.

Ik ben 23 jaar oud.

Ik woon in Knesselare.

Ik woon bij mijn ouders, samen met mijn oudere broer.

Mijn ouders zijn allebei 68 jaar.
Ik heb ook nog 1 zus.
Ze is boekhoudster.

Ik werk bij een tuinarchitect.
Mijn baas is Jan Mortier.
Ik ben zijn enige werknemer en werk al anderhalf jaar
bij hem.
We zijn dus collega's.
Ik voel me goed bij hem.
Hij zegt dat ik zijn partner ben.

Telkens we een tuin moeten aanleggen ga ik mee.
Op deze foto's zijn we aan het werk in Maria-Aalter.

10

Dat is onze camionette.

Als Jan een nieuwe tuin moet bedenken en uittekenen, ben ik er niet bij.
Dan is er weinig te beleven.
Maar telkens we een nieuwe tuin aanleggen ben ik er wel bij.
Het werk dat we dan samen doen is soms hard en zwaar.
Als ik dan 's avonds thuiskom ben ik best moe.
Maar het lukt me altijd aardig.
En ik doe het graag.

Mijn baas zegt dat ik een goede werker ben.
Als hij me iets vraagt, kan hij er zeker van zijn dat ik het doe.
En dat ik het ook goed doe.
Ik sta nooit te niksen achter zijn rug!

Als mijn baas vraagt iets klaar te maken tegen een bepaalde tijd,
is het altijd klaar.
Hij zegt dat hij dit soms ongelofelijk vindt.
Hij zegt er ook bij dat hij hier nooit misbruik van zal maken.

Ik heb eerst op school gezeten in Ursel.
Daarna heb ik in Brugge op school gezeten.
Hier heb ik 4 jaar tuinbouw gestudeerd en 2 jaar bouw.

Ik heb eerst stage gedaan bij mijn schoonbroer.
Hij is metser.
Maar zijn broer zag het niet zitten.
Dan ben ik even werkloos geweest.

Zelf praat ik niet zo veel.
Maar soms praat ik wel eens goed met mijn baas.
Bijvoorbeeld 's middags.
Dan praat ik over mijn auto, over thuis, over mijn computer of over mijn hond.
Als ik Jan een tijdje niet gezien heb, praten we over de dingen die ik meegemaakt heb.

Mijn baas zegt dat hij soms niet weet hoe ik me in mijn vel voel.
En of ik iets leuk vind of niet.
Maar als hij dit vraagt, zeg ik altijd dat ik tevreden ben.
Hij zegt dan: *"Ik denk dat zolang hij terugkomt, hij het goed vindt."*

Als hij me vraagt iets te doen, doe ik het altijd.
Dat is ook iets dat mijn baas heel erg goed aan me vindt.
Mijn baas zegt dat ik heel flexibel ben.

Hiermee bedoelt hij dat ik altijd klaar sta.
Het doet er niet toe of we nu om 8 uur of om 7 uur 's morgens beginnen.
Soms werken we zelfs tot 8 uur 's avonds.
Dat is allemaal geen probleem voor mij.

Elke ochtend ga ik met mijn eigen auto naar het werk.

Eén van de eerste keren dat ik ging werken vroeg mijn baas me een zak cement te dragen.

Maar die zakken wegen 50 kilogram.

Dat is net iets te zwaar voor mij.

Maar toen mijn baas dit doorhad vond hij dat geen probleem.

Jan zegt dat hij zo'n dingen zelf ook moet leren.

Hij had nog nooit met mensen met een verstandelijke beperking gewerkt.

In het begin stond hij er ook een beetje twijfelachtig tegenover.

Maar hij heeft geleerd wie ik ben.

"Ik heb geleerd welk vlees ik in de kuip heb," zegt hij.

We passen ons allebei aan.

Jan zegt ook dat hij nog nooit echt problemen heeft gehad met mij.

In het begin zei hij soms wel: *"Wat heb je nu weer gedaan."*

Maar dat is eigenlijk nooit meer nodig.

Sinds ik bij Jan werk heeft hij dit nog maar 2 keer gezegd.

Ik heb eerst een stage gedaan bij Jan.

Toen dacht hij eerst nog even: *"Ik ga het niet doen."*

Maar er kwam veel werk bij, en hij moest dus toch kiezen of hij een extra werker zou aannemen.

Toen heeft hij beslist me aan te nemen.

Eerst voor 3 maanden.

Maar dan heb ik een contract van 'onbepaalde duur' gekregen.

Nu werk ik dus nog altijd bij Jan.

En hij is tevreden over mij.

Elke keer ik iets anders moet doen, moet hij het wel goed uitleggen.

Hoe ik het moet doen en in welke volgorde bijvoorbeeld.

Meestal is dit dezelfde volgorde als de vorige keer.

Dan moet hij het niet uitleggen.

Maar soms moet het ook een beetje anders.

Dan moet Jan het even uitleggen.

En dan gaat het perfect.

Hij vindt het ideaal zoals het nu kan gaan.

Mijn baas zegt dat hij zijn werknemer niet veel alleen zou laten.

Mij ook niet.

We zijn dagelijks bij elkaar.

Hij kijkt dan af en toe of alles goed gaat.

Maar soms moet hij even weg.

Dan is dit geen enkel probleem.

Ik blijf gewoon verder werken en doe wat ik moet doen.

Ook dat is iets dat mijn baas goed aan me vindt.

Ik laat het werk dan niet liggen.

Dat is ook goed voor de mensen waarbij we de werken moeten doen.

Dan zien ze mij nooit niets staan doen terwijl ze toch betalen.

Ik verdien evenveel als elke andere werknemer zou verdienen.

Mijn baas werkte al 10 jaar lang alleen.

Maar dat werd een beetje zwaar voor hem om alles zelf te doen.

Mijn baas neemt me dan ook ernstig.

Hij zegt: *"Je moet iedereen als gelijkwaardig beschouwen."*

En werken is hier ook heel belangrijk voor.

"Koen voelt zich ook belangrijk," zegt Jan.

En dat heeft iedereen nodig vindt hij.

Hij zegt dat ik bijna nooit stilsta.

Ik wil altijd bezig zijn.

Mijn baas zegt dat andere mensen die ooit bij hem gewerkt hebben dat niet hadden. Bijvoorbeeld stagairs of mensen die vakantiewerk doen.

"Als je even niet kijkt, doen ze vaak niets meer," zegt Jan.

"Maar op Koen kan je rekenen," zegt hij.

"Hij is altijd trouw."

Het werk dat ik doe heeft enorm veel variatie.

Dat wil zeggen dat we bijna elke dag iets anders doen.

Soms moeten we een grotere klus doen.

Dat duurt dan bijvoorbeeld een week, maar soms zelfs een maand lang.
Zo hebben we vorig jaar een volledige tuin moeten aanleggen.
Hier komen een hele boel dingen bij kijken: van de planten tot bijvoorbeeld de 'drainage'.
(De drainage leg je aan om de planten water te geven)

Op de foto's doen we een werk dat we normaal niet doen.
We leggen een klein stukje 'klinkers'.
Want als we het zelf met ons tweeën kunnen doen, doen we het ook zelf!

We werken altijd buiten.
Dat is plezierig, maar ook soms een nadeel.
Maar als het te slecht weer is, werken we niet of gaan we naar huis.
Mijn baas zegt dat het geen zin heeft om een hele dag in de regen te staan.
Omdat mijn baas zelfstandige is kan hij dit ook zelf kiezen.

MICHEL HAVERALS

werkt betaald op

**HET MINISTERIE VAN VERVOER EN
MOBILITEIT**
(in Brussel)

Verhaal samengesteld door
Patrick Schelfhout & Michel Haverals
Hans Couchez, Ann Fiems & Dries Cautreels

Verhaal voorgesteld op de grote bijeenkomst van
VZW Onze Nieuwe Toekomst op 1 maart 2003.

IK BEN MICHEL HAVERALS.

Ik ben 49 jaar.

Ik woon alleen in Anderlecht, dit is net bij Brussel.

Ik werk bij het Ministerie van Mobiliteit en Vervoer in Brussel.

Ik doe dit al sinds 1977.

In dat jaar moesten de ministeries
een aantal mensen met een handicap aannemen.

Dat kwam omdat het toen 'het jaar van de gehandicapten' was.

Ik had over die job gehoord op TV, en ook via iemand die ik kende.

Ik heb toen meteen mijn aanvraag ingediend.

Bij mijn sollicitatie mocht ik mijn examen mondeling doen.

Anderen moesten dit examen schriftelijk doen.

Maar omdat ik niet mooi schrijf,
hebben ze een uitzondering gemaakt.

Ook nu worden er nog soms mensen met een handicap aangenomen

Mijn bureau is boven dus moet ik ieder dag met de lift naar boven.

Hier zien jullie mijn bureau.

Hij ligt er een beetje rommelig bij maar dat komt door het vele werk.

Op mijn werk was ik drukker.

Hier zien jullie mijn vroegere collega Izabelle
Ik werkte al meer dan een jaar samen met
haar.

Als er veel werk was, kregen we hulp van de
werkmannen.

Als ik bijvoorbeeld een werk kreeg
waarbij ik niet goed begreep wat ze ermee
bedoelden

(bijvoorbeeld afkortingen)

dan legde Izabelle het me uit.

Dan begreep ik tenminste wat ze ermee
bedoelen.

Dan kon ik ook zelf voort!

Ik kan het meeste alleen
maar voor sommige werken heb ik toch
een beetje ondersteuning nodig.
Dan wordt de opdracht wat beter uitgelegd.
Soms durfde ik er ook niet aan beginnen,
dan had ik schrik dat ik iets fout ging doen.

Ik heb dus iemand nodig waarbij ik terecht kan.
Een beetje mijn vertrouwenspersoon op het werk.
Zo kan ik tenminste op iemand terugvallen
die het soms beter kan uitleggen.
Dan begrijp je het beter.
Ik heb het liefst dat dit 1 persoon is
zodat je altijd met dezelfde persoon kan samenwerken.
Een nieuwe persoon kent je situatie niet.
Als er iemand jouw situatie kent kan die je beter helpen.

Ik ben begonnen met 5 collega's.
Maar na een hele tijd was ik nog maar alleen.
Dat was te weinig.
Ik heb toen iemand bijgevraagd.
Ik had eigenlijk 2 of 3 mensen bijgevraagd
En ik heb 1 iemand 'gekregen'.
Dat was Izabelle.
Ik heb haar toen moeten leren hoe ze met de machines moest werken.
Izabelle was een toffe collega.

Ook nu heb ik opnieuw een goed contact met haar.

Maar toen ik in 1977 begon, was er iemand die veel moeite had met mij. Daarom kreeg ik 'buitendienst'.

Dan moest ik dossiers op de andere ministeries bezorgen.

Op die manier zag ik die persoon maar een halve dag in de week.

Want samenwerken met iemand die me weg wil, zou ik niet aankunnen.

Wanneer er niet veel moet gedrukt worden, gebruik ik het kopieerapparaat.

Dit gaat veel sneller dan met een drukmachine.

Wanneer het papier gesneden moet worden, gebeurt dat hier.

Wanneer je een boek maakt, moeten alle pagina's even groot zijn.

Wanneer je van een hele boel losse papieren een boek wilt maken, moeten al die papieren aan elkaar vast zitten.

Deze spiraalmachine maakt gaatjes om spiralen in te steken.

Dan worden de papieren bij elkaar gehouden.

Hier zie je me staan bij de grote drukmachine. Hier drukken we boeken en folders in grote oplagen

Voor ik kan beginnen met drukken,
moet ik eerst grote papieren platen maken.

20

Hierop staat alles wat er gedrukt moet worden.

Deze machine is de bindmachine.
Hier worden boeken samengebonden.

Deze ruimte is het magazijn waar
al ons drukpapier en kopieerpapier
ligt.
Zoals jullie zien kunnen we nog
een hele tijd verder.

Van al dat werk krijg je natuurlijk dorst.
Gelukkig staat hier een frisdrank automaat.

Met dit karretje ging ik in het magazijn
papier halen.
Sommige pakken papier wegen heel veel.
Dan kan een karretje goed van pas
komen.

Hier ben ik druk bezig met te telefoneren
naar een collega.

Ik werk nu al 25 jaar op het ministerie.
Daarom heb ik een decoratie gekregen.
Hierbij kreeg ik een medaille en een
geldsom.

Ik kreeg ook een feest.

Hierop mocht ik verschillende mensen uitnodigen,
zoals mijn ouders en collega's.
Mijn ouders waren zeer blij en content voor mijn decoratie.
Ze waren ook fier.
Er waren dus ook mensen van het ministerie zelf.
Toen ik langs de 'voorzitterstafel' ging,

kreeg ik mijn decoratie van hen.
Ik ben heel fier op mijn decoratie!

Na een zekere tijd met mijn collega Izabelle samen te werken,
heeft mijn collega ondervonden
dat ik mijn werk niet meer correct deed.
En ook andere diensten merkten dat.
Ik kon het wel,
maar het was een periode waarin ik wat afgeweken ben van het werk.
Ik ben een beetje onoplettend geweest
en had niet genoeg aandacht voor de afwerking van het werk.

En daardoor zijn er problemen ontstaan.
Er waren bijvoorbeeld bladen die dubbelzijdig waren
en waar ik een zijde vergeten te doen was.
Of bladzijden die niet op volgorde lagen.

22

Ik heb ook eens gemerkt dat Izabelle een werk opnieuw moest doen
dat ik de dag ervoor gedaan had.
Ze moest mijn werk dus herdoen...
Ook mensen met een beperking kunnen fouten maken.
En als de dienst dan elke bladzijde moet bekijken...

Maar ik kan zulke dingen ook perfect doen!
Als ik weet waarop ik moet letten,
zal ik er zelf wel meer aandacht aan besteden.

Daarom vind ik begeleiding
door mensen van binnen en op het werk belangrijker.
Iemand waar ik ook naartoe durf te stappen!
Een vaste persoon binnen het werk is meer van belang.
Iemand van buiten weet niet over welk werk het gaat.

Maar soms kregen we ook te weinig tijd
om een bepaald werk af te krijgen.
Mensen gaven vanalles af
en dat moest dan af zijn voor een bepaalde tijd.
Zo was er bijvoorbeeld een brochure die we moesten doen,
zowel in het Nederlands als in het Frans.
"En dan moogt ge eraan beginnen."
En daarna moesten we opeens weer stoppen...

Enkele bladzijden moesten opnieuw veranderd worden.

En zo hebben ze uiteindelijk mijn rechtstreekse baas verwittigd dat ik mijn job niet meer goed deed.

Ze hadden het me nooit zélf gezegd...

Anders let je wel beter op.

Toen mijn baas dat dan opeens zegde, is het precies of je uit de lucht valt.

Die heeft dan besloten om een gesprek te hebben met de sociaal assistent om mijn probleem te bekijken.

Dan ben ik 3 dagen geschorst geweest...

Na een hele tijd hebben we het nog eens onder ons besproken.

Dat was enkel met mijn collega Izabelle.

Omdat we een tijd niet samengewerkt hadden

zie je beter het verschil tussen de 2 mensen

en hoe je samen overeen komt.

Nadien kan je beter je gedacht zeggen.

Ik heb haar gezegd dat ik wel dat probleem had maar dat je dat na een tijd zelf probeert bij te werken.

Nu komen we terug goed overeen.

Nu ben ik bij de werkmannen.

Het werk dat ik nu doe met de werkmannen

was eerst een ganze aanpassing.

Vroeger had ik al eens als werkmán gewerkt,

maar dat was helemaal in het begin van toen ik op het ministerie was.

Maar nu zijn er zoveel dingen bijgekomen

dat het toch een hele aanpassing is...

Het is goed dat ik de persoon met wie ik nu werk al kende.

Die heeft mij eerst alles moeten aanleren.

Waar alles staat en alles ligt,

en hoe ik alles moet doen.

Na dit jaar verhuizen we naar Brussel-Noord.

Daar is ons nieuwe gebouw.

En dan word ik bode.

Want er zullen minder werkmannen nodig zijn

omdat er dan verschillende ministeries samenkomen.

Er komen ook mensen van andere firma's
voor sommige klussen te doen.

Een bode is iemand die dossiers naar de verschillende burelen brengt.

We zullen met 3 bodes in 1 bureau zitten.

En per 2 bodes doen we 1 verdiep.

Ik heb dat werk ook vroeger gedaan.

Maar toen had ik 1 verdiep dat ik moest doen.

Ik zie het best wel zitten,

Mijn nieuwe job!

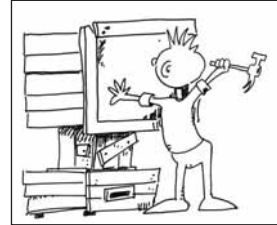

3. Tien pijlers over goed werk

1. *We willen zelf controle hebben over ons werk.*

Patrick Schelfhout

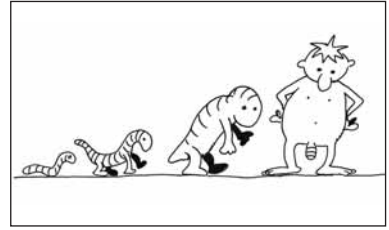
Ik heb in verschillende beschutte werkplaatsen gewerkt.
Ik leerde om zelf mijn 'eigen baas' te zijn
en om onafhankelijk te werken.
Dat gaf me een goed gevoel.

Zo kreeg ik ooit als opdracht om mappen
samen te stellen met reclame over software (computers).
Niemand hoefde ooit mijn werk te controleren,
want ik had geleerd om zelf mijn werk te controleren.

Ik woog de mappen af.
Als een map teveel woog,
dan wist ik dat ik ergens een fout had gemaakt.
Dan keek ik na of ik nergens een papier twee keer
in die map had gestoken.
Als een map te weinig woog, keek ik waar er een papier tekort was.
Als het dan nog niet klopte, legde ik alles terug en begon zelf opnieuw.
Het is een fijn gevoel
als je weet dat niemand
je op de vingers zit te kijken
en je gewoon je plan kan trekken.

En het is belangrijk dat er op ons werk
een aantal mensen mee willen zoeken
hoe wij onze plan kunnen trekken.

2. *Onze mogelijkheden groeien op ons werk. We leren iets en tonen dat we iets kunnen.*

Patrick Schelfhout

Binnen Onze Nieuwe Toekomst heb ik de kans gekregen om veel dingen te leren. De coachen en de kernleden werken goed samen.

Beetje bij beetje is er gezocht naar een manier om taken die vroeger door een coach werden gedaan, door mij te laten doen. Bij het ontstaan van Onze Nieuwe Toekomst, werden de uitnodigingen voor grote bijeenkomsten, kernvergaderingen enzovoort getypt door de coach. Vaak zette ik enkel mijn handtekening. Langzamerhand leerde ik hoe ik met de computer moest werken en kan ik de teksten zelf schrijven.

Vroeger was mijn taak als penningmeester enkel het goedkeuren van het terugbetalen van vervoersonkosten. Nu doe ik veel meer dan enkel goedkeuren. Er is bijvoorbeeld een eenvoudig boekhoudprogramma op de computer van Onze Nieuwe Toekomst, waardoor ik zelf ook kan helpen bij de boekhouding.

Ik weet ook goed hoe Onze Nieuwe Toekomst draait. Ik weet waar het geld vandaan komt, en bij wie we allemaal geld hebben aangevraagd. Vroeger wist ik daar niets van.

3. *Werkdruk mag er zijn... maar is wel verschillend voor elk persoon.*

Patrick Schelfhout

“Ik heb drie Het werk in Onze Nieuwe Toekomst

is soms zwaar en veel.

Soms is het te veel om op tijd af te krijgen.

Maar ik merk wel dat ik het soms lang kan volhouden omdat ik het echt graag doe!

Koen Standaert

Ik werk hard bij mijn baas. (de “tuinarchitect”)

Als hij me vraagt iets te doen, dan doe ik het altijd.

Mijn baas zegt dat ik heel flexibel ben.

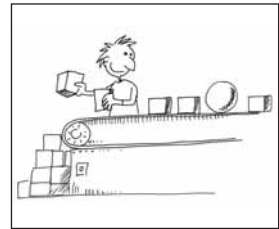
Hiermee bedoelt hij dat ik altijd klaar sta.

Het doet er niet toe of we om 8 uur of om 7 uur 's morgens beginnen.

Soms werken we zelfs tot 8 uur 's avonds.

Dat is allemaal geen probleem voor mij.

- 4. *Het is leuk om afwisseling te hebben in ons werk.
Het is wel belangrijk om genoeg tijd te krijgen om iets te leren.***

Michel Haverals

Ik doe mijn werk op het ministerie zeer graag.

Ik heb vroeger nog in een beschutte werkplaats gewerkt.

Het werk was daar veel eentoniger.

Nu heb ik echt afwisselend werk.

Je kan in mijn fotoverhaal zien

wat ik allemaal moet doen op mijn werk.

Koen Standaert

Het werk dat ik bij Jan (de “tuinarchitect”) doe, heeft heel veel afwisseling.

Bijna elke dag doen we iets anders.

Soms moeten we een grotere klus doen.

Dat duurt dan bijvoorbeeld een hele week,
maar soms zelfs een maand lang.

Zo hebben we vorig jaar een volledige tuin moeten aanleggen.

Hier komen een heleboel dingen bij kijken:

Van planten tot bijvoorbeeld de 'drainage' - dat is om de planten water te geven.

Elke keer ik iets anders moet doen,

moet Jan het wel goed uitleggen:

Hoe ik het moet doen en in welke volgorde.

Meestal is dit hetzelfde als de vorige keer.

Dan moet hij het niet uitleggen.

Maar soms moet het ook een beetje anders.

Dan moet Jan het even uitleggen.

En dan gaat het perfect.

Hij vindt het ideaal zoals het nu kan gaan.

5. *We weten liefst duidelijk wat er verwacht wordt. en bij wie we terecht kunnen.*

Koen Standaert

Elke keer ik iets anders moet doen,

moet Jan het wel goed uitleggen:

Hoe ik het moet doen en in welke volgorde.

Meestal is dit hetzelfde als de vorige keer.

Dan moet hij het niet uitleggen.

Maar soms moet het ook een beetje anders.

Dan moet Jan het even uitleggen.

En dan gaat het perfect.

Hij vindt het ideaal zoals het nu kan gaan.

Michel Haverals

Ik heb dus iemand nodig waarbij ik terecht kan.

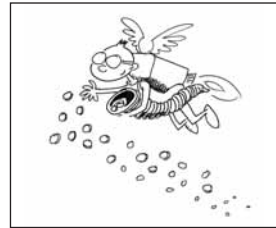
Een beetje mijn vertrouwenspersoon op het werk.
Zo kan ik tenminste op iemand terugvallen
die het soms beter kan uitleggen.
Dan begrijp je het beter.
Ik heb het liefst dat dit 1 persoon is
zodat je altijd met dezelfde persoon kan samenwerken.
Een nieuwe persoon kent je situatie niet.
Als er iemand jouw situatie kent kan die je beter helpen.

6. Wij willen met geld vergoed worden voor ons werk.

Koen Standaert

Ik verdien evenveel
als elke andere werknemer zou verdienen.
Mijn baas werkte al 10 jaar lang alleen.

Maar dat werd een beetje zwaar voor hem om alles zelf te doen.

29

7. Wij willen oog voor veiligheid op het werk. We willen ons ook goed kunnen voelen. Mensen moeten ons aanvaarden zoals we zijn.

Michel Haverals

Maar toen ik in 1977 begon, was er iemand die veel moeite had met mij.
Daarom kreeg ik 'buitendienst'.
Dan moest ik dossiers op de andere ministeries bezorgen.
Op die manier zag ik die persoon maar een halve dag in de week.
Want samenwerken met iemand die me weg wil, zou ik niet aankunnen.

En zo hebben ze uiteindelijk mijn rechtstreekse baas verwittigd dat ik mijn job niet meer goed deed.
Ze hadden het me nooit zélf gezegd...
Anders let je wel beter op.
Toen mijn baas dat dan opeens zegde,
is het precies of je uit de lucht valt.

8. *We willen graag partner zijn van onze collega's en baas.*

Michel Haverals

Ik werkte op de drukkerij van een ministerie.
Ik heb één rechtstreekse collega.
Mijn collega heet Izabelle. We zijn echte partners.

Als we merkten dat we een probleem hadden
probeerden we het eerst samen op te lossen.
Pas als wij er met ons twee geen oplossing voor vonden,
gingen we naar ons diensthoofd.

Zo kregen we de opdracht om een boek
een aantal keren te kopiëren en in te binden.
Ze hadden ons verteld: "Alles is compleet".

Toen ik er aan begon, merkte ik dat heel wat papieren ontbraken.
Ik krijg dan wel wat schrik, als iets niet in orde is,
maar ik kon daar eerlijk over spreken met Izabelle.
Ik hoef geen verstoppertje te spelen.
We hebben samen alles nog eens gecontroleerd.
Toen zijn we naar ons diensthoofd geweest en die zag dat niet wij,
maar wel de mensen die ons dit boek doorgegeven hadden,
een fout hadden gemaakt.

Izabelle en ik stonden op gelijke voet.
Op die manier kunnen we praktische problemen goed samen oplossen.

We vulden elkaar ook aan.

Soms is mijn collega beter in iets dan ik,
en dan liet ik het aan haar over.
Bijvoorbeeld “recto verso” kopiëren vind ik vreselijk.
Ik kan er vaak niet meer aan uit.
Izabelle deed die werkjes dan vaak voor mij.
Zelf zorgde ik er dan voor dat ik in ruil daarvoor
wat werk kan overnemen van haar.
Ik vind het belangrijk om te zeggen als iets moeilijk gaat, maar ook om
iets terug te doen voor mensen die moeilijk werk over nemen van mij.

Michel Haverals

Ik vind het goed dat mijn collega's wat weten
over mijn omstandigheden.
Zo kunnen ze mij leren begrijpen.

Dan heb ik zelf geen schrik om te zeggen:
'Dat is te moeilijk voor mij.'
Zo kunnen mijn collega's rekening houden met mij.
Daar open en eerlijk over zijn,
is het gemakkelijkst voor iedereen.

Michel Haverals

Ik ben op het ministerie beginnen werken in 1977.
Eén persoon had toen enorm veel moeite met mij
en wou niet samenwerken met mij.

Ik kreeg harde opmerkingen van hem.
Daarom kreeg ik buitendienst.
Ik moest dossiers op andere ministeries gaan bezorgen.
Op die manier zag ik die persoon
maar een halve dag in de week.
Samenwerken met iemand die me weg wil of die me pest,
zou ik niet aankunnen.

Patrick Schelfhout

In de beschutte werkplaats had ik een collega, Marianne, waar ik goed mee kon opschieten.

Zij was een goede vriendin van mij.

Ik wist ook wanneer zij eens een minder goede dag had

En dan liet ik haar met rust, ik voelde dat aan.

We komen goed overeen.

Maar het was niet zo dat we voortdurend zaten te praten of te babbelen tijdens het werk.

Wij moesten vaak samenwerken en deden ons werk goed.

We werden weinig gecontroleerd.

De monitor vertrouwde ons en dat was een prettig gevoel.

Elkaar vertrouwen, vind ik belangrijk.

Zo vroeg Marianne mij ooit eens of ik haar handtas kon halen.

Ze had die in de werkplaats laten liggen.

Ik vond het fijn dat ze mij vertrouwde.

Als collega vind ik het ook belangrijk dat je elkaars gevoelige kanten leert kennen en daar ook begrip voor hebt.

Patrick Schelfhout

Op het secretariaat van Onze Nieuwe Toekomst, waar ik als vrijwilliger meewerk, is die samenwerking er ook.

Danny bijvoorbeeld is in sommige dingen sterker dan ik, en in andere dingen ben ik dan weer beter.

Soms noemt Danny mij al lachend 'zijne pa'.

Ik vind dat niet echt leuk, maar ik weet: 'Dat komt van Danny' en daarom is dat oké voor mij.

Danny en ik doen ook vaak samen de boodschappen als we op weekend gaan.

Een boodschappenlijst opstellen is niets voor mij.

Ik vergeet altijd wel iets.

Danny kan dat veel beter.

Ik let wel meer op de prijzen
en zorg ervoor dat onze rekening niet te hoog oploopt.
Nu begint Danny dat ook te doen.

In de winkel vullen we elkaar ook aan: ineens schiet het Danny te binnen
dat we nog suiker moeten hebben.
Dan denk ik plots dat we Cola Light vergeten zijn, terwijl sommige men-
sen in Onze Nieuwe Toekomst geen gewone cola mogen drinken.
Op die manier werk ik graag samen!

Koen Standaert

Zelf praat ik niet zoveel.
Maar soms praat ik wel eens goed met mijn baas.
Bijvoorbeeld 's middags.

Dan praat ik over mijn auto, over thuis, over mijn computer en over mijn
hond.
Als ik Jan een tijdje niet gezien heb,
Praten we over de dingen die ik meegemaakt heb.

Mijn baas zegt dat hij soms niet weet
hoe ik me in mijn vel voel.
En of ik iets leuk vind of niet.
Maar als hij dit vraagt,
zeg ik altijd dat ik tevreden ben.
Hij zegt dan: 'Ik denk dat zolang Koen terugkomt, hij het goed vindt.'

9. *We willen gewaardeerd worden Hierbij kan werk een grote rol spelen.*

Koen Standaert

Mijn baas neemt me ook ernstig.
Hij zegt: "Je moet iedereen als gelijkwaardig beschouwen."

En werken is hier heel belangrijk voor.

“Koen voelt zich ook belangrijk,” zegt Jan.
En dat heeft iedereen nodig, vindt hij

**10. We moeten niet alles alleen kunnen
om goed werk te leveren.
We willen ondersteuning wanneer
dit nodig is.**

Michel Haverals

Ondersteuning is bijvoorbeeld iemand helpen met een probleem.

Een 'neutrale persoon' of een jobcoach bij wie je terecht kan als het wat moeilijker loopt.

Of die af en toe eens luistert naar je baas, je collega's en natuurlijk ook naar ons, mensen met een beperking zelf, om te weten of iedereen nog tevreden is.

Op mijn werk nu, doet de sociale assistent dat.

Hij heeft af en toe een gesprek met mij.

Hij vraagt ook aan mijn baas en mijn collega of ze nog tevreden zijn.

Vroeger had ik geen ondersteuning door een 'neutrale persoon' of jobcoach.

Dat zorgde er soms voor dat een probleem niet op tijd werd besproken.

Dat was soms pijnlijk voor mezelf, mijn baas en mijn collega.

Iemand die van op afstand af en toe eens hoort of alles nog goed loopt en zorgt dat problemen op tijd worden aangepakt kan er voor zorgen dat mensen op een goede manier kunnen samenwerken.

Michel Haverals

Een collega als vertrouwenspersoon kan daarnaast ook een goede ondersteuning zijn.

Ik kon goed samenwerken met Izabelle, mijn collega.

Als ik bijvoorbeeld een werk kreeg waarbij ik dan niet goed begreep wat ze ermee bedoelen

(bijvoorbeeld afkortingen)

dan legde Izabelle het me uit
Dan begreep ik tenminste wat ze ermee bedoelen.
Dan kon ik ook zelf voort.

Ik kan het meeste alleen
maar voor sommige werken heb ik toch
een beetje ondersteuning nodig om het beter uit te leggen.
Soms durf ik er ook niet aan beginnen,
dan heb ik schrik dat ik iets fout doe.
Ik heb dus iemand waarbij ik terecht kan.
Een beetje mijn vertrouwenspersoon op het werk.
Zo kan ik tenminste op iemand terugvallen
die het soms beter kan uitleggen.
Dan begrijp je het beter.

Ik heb het liefst dat dit 1 persoon is
zodat je altijd met dezelfde persoon kan samenwerken.
Een nieuwe persoon kent je situatie niet.
Als er iemand jouw situatie kent kan die je beter helpen.

4. Ten slotte

Ten slotte lees je iets over de stappen die je kan zetten als je een job op de gewone arbeidsmarkt wil.

Een grote stap...

Een aantal mensen die nu in een Beschermd Werkplaats werken, zouden graag de stap naar een gewone job willen zetten. Maar veel van deze mensen durven die stap niet zetten. Deze stap houdt immers veel risico's in. Je moet zelf je ontslag nemen op de beschutte werkplaats. Hierdoor kan het zijn dat je geen recht hebt op een werkloosheidsuitkering, ook al geef je je ontslag met de bedoeling een nieuwe job te zoeken.

Veel mensen vrezen dan ook dat ze niet zomaar terug kunnen als het niet lukt.

Ze denken dat ze dan zonder werk komen te zitten.

Ze zijn dan ook niet meer zeker van hun oude werk op de beschutte werkplaats.

Sommige mensen proberen daarom al eens tijdens hun vakantie of ze zo'n job aankunnen.

Andere mensen maken afspraken met hun beschutte werkplaats.

Ze willen hun kansen op de gewone arbeidsmarkt bekijken, maar vragen of ze kunnen terugkomen als dat niet lukt.

Mensen die in een beschutte werkplaats werken zijn hiervoor afhankelijk van de goede wil van hun werkgever.

Een 'proefperiode op de gewone arbeidsmarkt' is niet wettelijk geregeld.

Zo'n proefperiode zou voor sommige mensen een mooi kans kunnen betekenen op een job op de gewone arbeidsmarkt.

Wat hebben we nodig om een job op de gewone arbeidsmarkt aan te kunnen?

- Een duwtje in de rug,
- Zelfzekerheid en ervan overtuigd zijn dat je het gaat kunnen,
- Het gevoel dat je kan samenwerken, met de mensen kan opschieten, dat je geaccepteerd wordt.
- Goede ondersteuning

Goede ondersteuning is belangrijk

Bij diensten voor Arbeidstrajectbegeleiding en Centra voor Beroepsopleiding is de periode waarin mensen een opleiding kunnen krijgen beperkt.

Ook de periode waarin mensen nog ondersteuning kunnen krijgen eens ze een job hebben, is beperkt. Dat vinden we niet goed.

Een dienst voor arbeidstrajectbegeleiding kan iemand begeleiden totdat hij 3 maanden in dienst is.

Daarna stopt de begeleiding.

Wij vinden dat er mogelijkheden moeten komen om die ondersteuning te laten verdergaan, ook als je al werkt.

NUTTIGE ADRESSEN

VDAB

Eerst en vooral kan je naar de VDAB gaan.

Of naar een 'werkwinkel' van de VDAB als die in de buurt is.

Hier kan iedereen naartoe die op zoek is naar een job.

Als dat nodig is, kunnen zij je ook in contact brengen met de dienst Arbeidstrajectbegeleiding.

Arbeidstrajectbegeleiding

Arbeidstrajectbegeleiding wordt afgekort tot ATB.

Hier krijg je een goede begeleiding naar jouw plaats op de arbeidsmarkt.

Je krijgt een begeleiding aangepast aan wat jij wil.

Ze houden rekening met je eigen mogelijkheden.

De begeleiding die je krijgt is gratis.

Dit zijn de adressen:

Limburg

Boddenveldweg 11
3520 Zonhoven
011/81.94.40
atb.limburg.vzw@skynet.be

Antwerpen

Doornstraat 36
2610 Wilrijk
tel: 03/828.57.95
atbantw1@village.uunet.be

Oost-Vlaanderen

Minnemeers 2
9000 Gent
09/269.46.80
ATB.Gent@village.uunet.be

West-Vlaanderen

Stationsdreef 83
8800 Roeselare
051/25.32.25
atb.westvlaanderen@skynet.be

Vlaams Brabant/Brussel

Kapucijnenvoer 10
3000 Leuven
016/20.15.99
info@atb-brabant.be

Als je aan een betaalde job wil geraken, is dit een goede start voor jouw zoektocht. Vanuit deze diensten, wordt je ook doorgestuurd naar andere diensten die je verder kunnen helpen. Vanuit de ATB-dienst, wordt er dus gezocht naar het beste antwoord op je vraag. Je wordt doorverwezen naar andere organisaties, maar de ATB-dienst blijft je begeleiden. Daarom geven we je heel duidelijk alle adressen van de ATB-diensten.

Centrum voor Gespecialiseerde Voorlichting bij Beroepskeuze

Deze diensten kunnen je advies geven bij de start van je zoektocht naar werk. Een ATB-dienst kan je doorverwijzen naar zo'n centrum in jouw buurt.

Centrum voor Beroepsopleiding

Wanneer iemand een opleiding wil volgen in een centrum voor beroepsopleiding,

moet hij volgende stappen zetten :

- Een intakegesprek
- Een verkenning

Gedurende enkele weken kan je zelf verkennen wat je wel en niet graag doet. Zo wordt het makkelijker om een keuze te maken.

- Een opleiding

Hoe lang de opleiding duurt, is voor elke persoon anders.

De opleiding stopt wanneer je voldoende geleerd hebt.

- Stage

Hoe lang die stage duurt is bij iedereen anders.

Sommige mensen doen één stage, andere mensen doen er twee of drie. Het hangt een beetje af van hoe vlug iemand ergens betaald aan het werk kan.

Een ATB-dienst kan je helpen om een Centrum voor Beroepsopleiding te vinden dat best aansluit bij het werk dat jij wil.

Onze Nieuwe Toekomst vzw
Groot Begijnhof 10
9040 Sint-Amandsberg

© 2005

Graphics & Design: Driedee - 09 227 71 65

Onze Nieuwe Toekomst vzw

Onze nieuwe
 Toekomst

